

Na eni strani ubijajo boljševiki mladini komunizem v glavo, na drugi strani pa ji s peklensko zlobo trgajo vero iz srca. G. Dujé piše, da je nadzoroval šolo na železniški postaji Tihoreckaja. Prišel je nenapovedan v šolo. Pred mizo je stal deček, star 8 do 9 let. Pri njem sta stala dva človeka, izmed katerih je bil eden tajnik komunistične stranke, drugi je bil učitelj. Med učiteljem in dečkom je slišal ta-le pogovor:

Učitelj: Povej mi, Ivanček, ali moliš Boga?

Deté: Da, tovariš, molim Boga.

Učitelj: Ali ti tvoj Bog da, česar ga prosiš?

Deté molči.

Učitelj: Zdaj takoj moli Boga, da ti da kruha. Ti si gotovo lačen.

Deté: Da, tovariš, zelo sem lačen.

Učitelj: Pa moli zdaj Boga! Morda ti bo tvoj Kristus dal kruha.

Deté počasi poklekne, križa se s svojo malo rokico, klanja se do zemlje in se dotika s čelom tal, kakor se je videlo, da delajo doma njegovi starši. Bil je to zelo ganljiv prizor — ta živa in priprosta detetova vera. Ali grda boljševika sta čez nekaj časa prestrigla detetovo molitev in sta vprašala:

Učitelj: Torej, Ivanček, ali ti je dal tvoj Bog kruha?

Deté (s solzami v očeh, ne razume,

kaj hoče od njega, a sluti, da se bo nekaj zgodilo): Ne, tovariš, Bog mi ničesar ni dal.

Učitelj: Zdaj vidiš, kaj je tvoj Bog. Mesto, da njega prosiš kruha, prosiš tovariša komunista. Reci mu: tovariš, prosim te, daj mi kruha! Boš videl, da ga boš dobil.

Sestradano dete uboga in ubogljivo ponavlja: Tovariš, prosim te, daj mi kruha!

Komunist: Takoj bi bil moral tako začeti. Če bi se bil ti takoj obrnil do mene, bi ti bil naglo dal kruha. Ti se obračaš do Boga — ali si ga kdaj videl? Nisi ga mogel videti, ker ga ni. Tedaj vzame iz žepa kožnega suknjiča bel hleb kruha in ga da jokajočemu detetu.

Ta zgled naj zadostuje, da spoznajo čitatelji, na kak satanski način boljševiška šola trga mladini vero iz src. Podobnih primerov ni najti v vesoljni zgodovini. Z vero pa je v zvezi morala. In morala je v Rusiji padla silno globoko. O tem ne morem tu pisati, navajam le besede g. Dujé, ki piše, da se je v Rusiji tako razpasla pohota, nesramnost, anarhija in nemorala, da ta slučaj nima predhodnika v zgodovini vsega človeštva. In na drugi strani pravi, da boljševiki zato tako delajo, ker je širjenje nemorale edino sredstvo, da obdrže oblast v Rusiji.

Nové starostne bolezni.

Kolikokrat je slišati govorico, da so dosegli ljudje v prejšnjih letih mnogo višjo starost nego danes. Da je ta trditev napačna, nam naj dokažejo te številke: srednja starostna doba v letih 1871/80 za moški spol je znašala 35.8 let, za ženske 38.45; v letih 1901/10 za moškega 44.82, za žensko 48.33 let; v letih 1924/25 za moškega 55.97, za žensko 58.22 let. Oba spola v zadnjih letih živita povprečno 20 let več nego pred 50 leti.

Vzrokov, da postaja moderni človek starejši, je več. Iztrebljene so predvsem kužne bolezni kakor: črne koze, kolerica in legar (tifus). Ravno kar omenjene nalezljive bolezni so v desetletju med 1870—1880 med prebivalstvom po mestih in na deželi kosile. Danes se redkoma pojavljajo, ker jih preganja prisilno cepljenje, vsa mesta in večji kraji so kanalizirani, povsod so že vodovodi in razne druge novodobne zdravstvene naprave.

Tuberkuloza (jetičnost) je padla v povojnih letih za eno tretjino od predvojne dobe.

Pač pa so se sedaj pojavile nove starostne bolezni, ki ugonablajo starejše ljudi in te so predvsem rak. Ravno rak nastopa danes desetkrat močneje pri osebah preko 40 let, nego v prejšnjih časih.

Na Angleškem so ugotovili, da je pomrlo 1 milijon ljudi v starosti od 45 do 70 let in sicer v razdobju 1911—1914 4078 oseb; leta 1921 4367 oseb in v letih po 70 v zgoraj omenjenem času 9147: 10.864 ljudi.

Ta statistika dokazuje, da preko 45 let stare osebe v okroglo 8% slučajev medaj poprej umrjejo nego pred vojno.

Čas bolezni znaša pri raku na prsih 38 mesecev, pri raku na maternici 20, pri raku na debelem črevesu 26, pri raku na jeziku 16, pri raku na požiralniku 12 mesecev.

Trajanje bolezni pri različnih rakih se giblje med 1—3 let.

Brezuspešno zdravljenje kateregakoli raka je preračunano v Nemčiji na 5 mark dnevno (1 marka = 14 Din) in to znaša na leto 1800 mark.

Grozno nastopanje raka se bo kmalu omejilo, ker je od našega Poljšaka izumljeno sredstvo popolnoma zmoglo ter prodrla na kliniki na Dunaju. Poljšakovo sredstvo proti raku je preizkušeno in odobreno od najbolj odličnih dunajskih vseučilišnih profesorjev in bo stopilo že letos v splošno rabo. Še ta mesec bodo razkazovali Poljšakovo zdravljenje v filmih na zborovanjih zdravnikov v Berlinu in Londonu. Slovenec Lojze Poljšak je dosegel popolno priznanje zmage nad rakom v Avstriji ga bo žel tudi v Nemčiji ter na Angleškem — le Slovenija ga mu je tako nes pametno odrekla in ga napodila v inozemstvo.

Druga novodobna starostna bolezen je sladkorna bolezen, ki se je po vojni podvojila.

V zadnjih petnajstih letih so poskočile za eno petinko razne srčne bolezni in obolenja žil.

Isto kakor o srčnih in žilnih boleznih velja tudi o revmatizmu in gihtu. Novodobnega človeka občutno mrcvari živčna obolenost ali takozvana nervoznost, ki sicer ne povzroča smrti, a zavira človeško delazmožnost. Vzroki, da je danes toliko ljudi nervoznih, so v glavnem ti-le: preobremenitev člove-

kih možganov z učenjem, velikomestno drvenje in doba vznemirljivega strojnega dela.

*

Povest črnega vseučilišnega profesorja.

Bata Kindal Amgoza Ibn Lobragola ali mr. Pavel Emanuel, po rodu divji črnc, po poklicu vseučiliški profesor, prej na Škotskem, sedaj v Ameriki, pripoveduje o svojem življenju:

»V Ondoškem pragozdu južno od Timbaktu v Afriki na južnem robu Sahare leži majhna naselbina docela golih črncev, ki še nikoli niso videli belega človeka. Pač pa so slišali o »belcih«. Ali res žive taki ljudje? Ali pa so morda živeli kdaj v davni in potem izumrli? To me je malega, nagega devetletnega črnca neizrečeno zanimalo. Zakaj nisem poslušal svoje ljube črne mame, ki me je tako svarila in me skušala pregovoriti, naj se odrečem svojih goreči želji, da bi našel kje »belega moža! Toda ne samo ema-ema, marveč tudi izkušeni vaški možje so se zvečer ob ognju svareče pogovarjali o belem možu; dečki smo tiho sedeli po kotlihi koče (gorje, če bi se bil kateri oglasil, ne da bi ga vprašali!) in groza nam je spreletela mozeg: Beli ljudje se plazijo po goščavah kakor strahovi vselej, kadar se napoveduje dež in po njem; nihče ne ve, odkod prihajajo. Ako zadenejo na črnca, ga surovega požro; žro le dvakrat na leto in imajo ogromen gobec, ki ga lahko povečajo, kolikor hočejo. Beli mož ima samo eno oko sredi čela in samo eno nogo; prsti so razraščeni v pahljačo, ki jo leže uporabljajo kot solnčnik. — Posebno izbrano nismo govorili pri nas doma o belcih ...

Vse te grozne povesti pa niso zalegle. Bilo nas je 14 malih, docela gotih zamorčkov, ki nas je neka noč zvalila iz domače vasi na pot, da bi našli »belega moža«. Šli smo in šli in doživeli v brezкраjnem gozdu vsamogoča pusto-lovstva in strahote. Zašli smo, napadale so nas divje zveri, a najbolj nas je preganjal strah: beli mož. Ponoči smo spali zviti v klopčič, kakor opice v mrežah plezalk na visokih drevesih; hranili smo se z bananami, palmnimi sokom in drugimi sadeži. Drug drugemu smo izsesavali kri, če je katerega pičila kača, in si z zobmi iztrgali ranjeno mesto. Kakor blazni smo kričali v grozi: »Beli mož! Beli mož! Skopali smo si jamo, zlezli vanjo in si cele dni nismo upali iz nje — iz strahu pred belim možem.

Tako smo blodili in begali mesece in mesece. Tedaj pa zaslišimo nekega dne bučanje in zamočilo hobnenje. Morje! Konec sveta!

Polagoma smo se navadili na morje, o katerem preje nikoli nismo nič slišali; prišli smo bliže in videli, kako črni ljudje skačejo v trebuh velike ribe, ki jih ne ugrizne, ker jo »zagovarjajo« s petjem. Riba nese ljudi k nečemu velikemu; nanj splezejo črni ljudje. Ono veliko neznano izgine potem nenkrat za cele tedne, potem se pa ne-